

Rodno ravnopravno gospodarstvo

→ Rodna ravnopravnost u UN-ovoj Agendi 2030

Rodna ravnopravnost i sudjelovanje svih spolova u području gospodarstva ključan je element i neizostavna sastavnica dinamičnog i održivog gospodarstva. Rodna neravnopravnost na tržištu rada i u gospodarstvu element je koji ima negativan utjecaj na održivi gospodarski rast.

Ekonomsko osnaživanje žena ključna je stavka u Ciljevima održivog razvoja, i zbog toga je to peti cilj UN-ove Agende 2030.

Agenda 2030 za Održivi razvoj u Cilju broj 5 održivog razvoja govori o postizanju rodne ravnopravnosti i osnaživanja žene.

Nadalje, u Agendi 2030, prepoznaje se da se pitanja vezana uz rodnu ravnopravnost ne trebaju gledati izdvojeno budući da su po prirodi međusobno povezana; stoga se rodna ravnopravnost, između ostaloga, navodi i u Ciljevima vezanim uz obrazovanje, zdravlje i siromaštvo.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

Rodna ravnopravnost u Europskoj uniji.

Primjerice, prema istraživanju Međunarodnog monetarnog fonda smanjenje od 0,1 u neravnopravnosti spolova mjereno prema indeksu rodne ravnopravnosti Ujedinjenih Naroda povezano je s **gospodarskim rastom višim za gotovo 1 postotni bod.**

Neravnopravnost spolova na tržištu rada ima visoku cijenu u smislu BDP-a po stanovniku i gospodarskog rasta. Na primjer, procjena iz istraživanja koja je proveo McKinsey Global Institute pokazuje da bi ravnopravnost žena dodala 4,5 trilijuna dolara BDP-u u 2025. za Aziju i Pacifik.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

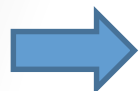
➔ Rodna ravnopravnost u Europskoj uniji.

Kako bi se analiziralo kako mjere rodne ravnopravnosti mogu pridonijeti gospodarskom rastu u EU-u, Europski institut za ravnopravnost spolova proučavao je učinke smanjenja rodni nejednakosti u područjima koja su relevantna s makroekonomske perspektive: obrazovanje u području STEM-a, aktivnost na tržištu rada i plaće.

Također su razmotrene demografske promjene koje bi se dogodile ako se smanje razlike između spolova i postigne ravnomjernija raspodjela neplaćenog rada u skrbi između žena i muškaraca.

Ova je studija prva takve vrste koja koristi robusni ekonometrijski model za procjenu širokog raspona makroekonomskih koristi rodne ravnopravnosti na razini EU-a.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

Rodna ravnopravnost u Europskoj uniji.

Rezultati ove studije modeliranjem pokazuju da bi poboljšana rodna ravnopravnost uvelike pozitivno utjecala na BDP po stanovniku i na zaposlenost žena.

Pozitivni učinci proizlaze iz povećanja produktivnosti i poboljšanja potencijalnih proizvodnih kapaciteta gospodarstva.

Još uvijek postoje velike nejednakosti na europskom tržištu rada među ženama i muškarcima i to još uvijek ima negativan utjecaj na održivo gospodarstvo.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

Gdje i kako žene rade u Europi? Sudjelovanje na tržištu rada.

Na tržištu rada EU-a žene su nedovoljno zastupljene, tijekom 2021. zaposleno je bilo samo 67,7% žena, dok je zaposlenost muškaraca iznosila 78,5%. I dalje postoji razlika u zaposlenosti između spolova od 10,8 postotnih bodova, što se tek neznatno smanjilo u posljednjih 10 godina.

Na tržištu rada u EU-u postoji neujednačena koncentracija žena i muškaraca u različitim sektorima: 3 od 10 žena radi u obrazovanju, zdravstvu i socijalnom radu (8% muškaraca), što su tradicionalno slabo plaćeni sektori. S druge strane, gotovo trećina muškaraca zaposlena je u znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici (7% žena), što su visoko plaćeni sektori.

Dakle, možemo primijetiti da postoji trajna spolna nejednakost u gospodarstvu EU-a i na tržištu rada.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

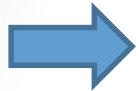
Strateška područja povećanja zaposlenosti žena

Zapravo, žene u EU-u i dalje su zaposlene u užem rasponu zanimanja od muškaraca i usmjerene su na slabije plaćene, nesigurne i nezaštićene poslove.

Zapravo, u svijetu je vidljiva kontinuirana geografska preraspodjela rada i rađanje novih nepredvidivih obrazaca stvaranja radnih mjesta. Nove tehnologije i proizvodnja i tržišta rada neovisna o lokaciji imaju dubok utjecaj na organizaciju rada i potrebne vještine.

Globalizacija, nove tehnologije i brze promjene na tržištima rada i u proizvodnim sustavima stvaraju mogućnosti i izazove za zapošljavanje

Rodno ravnopravno gospodarstvo

Strateška područja povećanja zaposlenosti žena

Tehnološki razvoj i umjetna inteligencija (AI) postaju najvažniji pokretači gospodarstva i razvoja u EU-u i svijetu, tako da to može postati prilika za povećanje rodne ravnopravnosti i poboljšanje zapošljavanja žena.

No, iako s jedne strane umjetna inteligencija može biti prilika za posao za žene, s druge strane, tehnologija i umjetna inteligencija mogu povećati rizik veće naglašenosti rodnih nejednakosti. Ako algoritmi i strojno učenje povezano s njima nisu dovoljno transparentni i robusni, postoji rizik od ponavljanja, pojačavanja ili doprinosa rodnim pristranostima, čega programeri možda nisu svjesni ili kao rezultat određenog načina odabira podataka.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

Strateška područja povećanja zaposlenosti žena

Za borbu protiv rodne nejednakosti na tržištu rada potrebno je ukloniti najvažnije prepreke koje odmažu ženama da rade u nekim ključnim sektorima kao što su digitalna i umjetna inteligencija, obnovljiva energija, znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika.

Stoga je ključno smanjiti jaz u vještinama u tim važnim područjima. Boljim sudjelovanjem žena u tim područjima potaknuo bi se gospodarski rast kroz veću produktivnost i veću aktivnost na tržištu rada.

Povećanje rodne ravnopravnosti na tržištu rada bit će važan pokretač jačanja konkurentnosti gospodarstva. Mjere za rodnu ravnopravnost mogle bi dovesti do povećanja proizvodnih kapaciteta gospodarstva i nižih cijena. Nakon toga, EU bi mogao proizvesti više robe i usluga na domaćem tržištu te postati konkurentniji na međunarodnim tržištima.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

Strateška područja povećanja zaposlenosti žena

Povećanje rodne ravnopravnosti na tržištu rada dovelo bi do poboljšanja trgovinske ravnoteže, pri čemu bi se izvoz EU-a povećao za 1,6% na 2,3%, a uvoz smanjio za 0,4% na 0,7% do 2050.

Stopa rodne ravnopravnosti na tržištu rada razlikuje se među državama članicama EU-a. Zemlje s puno prostora za poboljšanje mogu postići znatna gospodarska poboljšanja kao rezultat veće rodne ravnopravnosti.

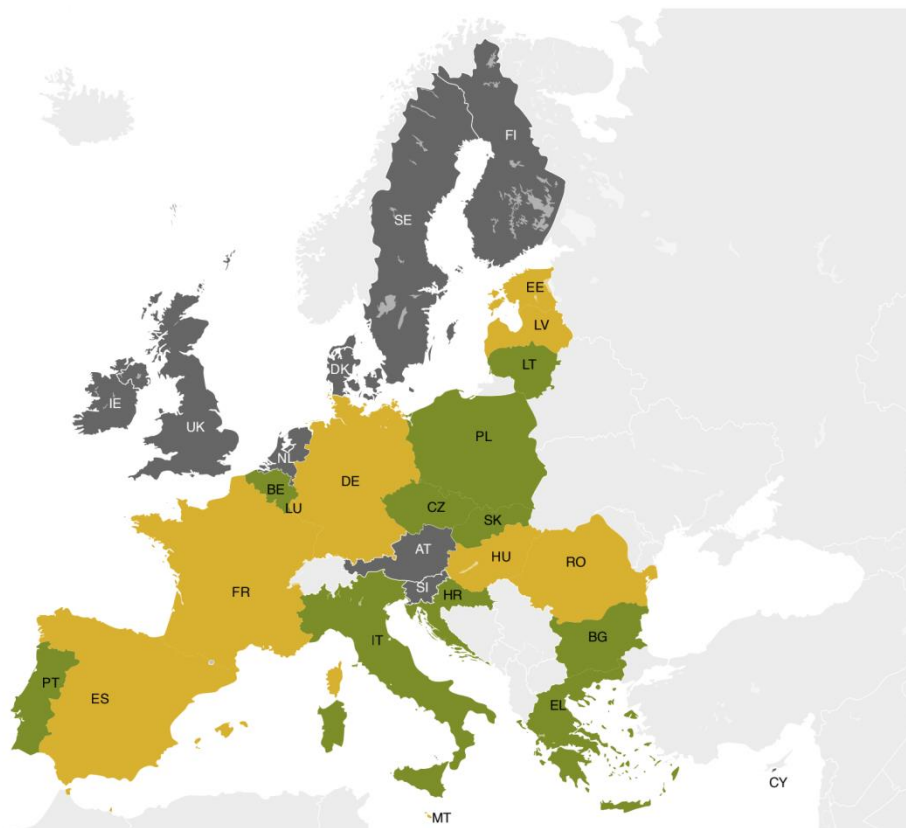
Očekuje se da će povećanje rodne ravnopravnosti u tim zemljama dovesti do povećanja BDP-a od oko 12% do 2050. godine.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

Učinci rodne ravnopravnosti : razlike u BDP-u u državama članicama 2050.

Figure 3. Impact of gender equality: differences across Member States in GDP in 2030

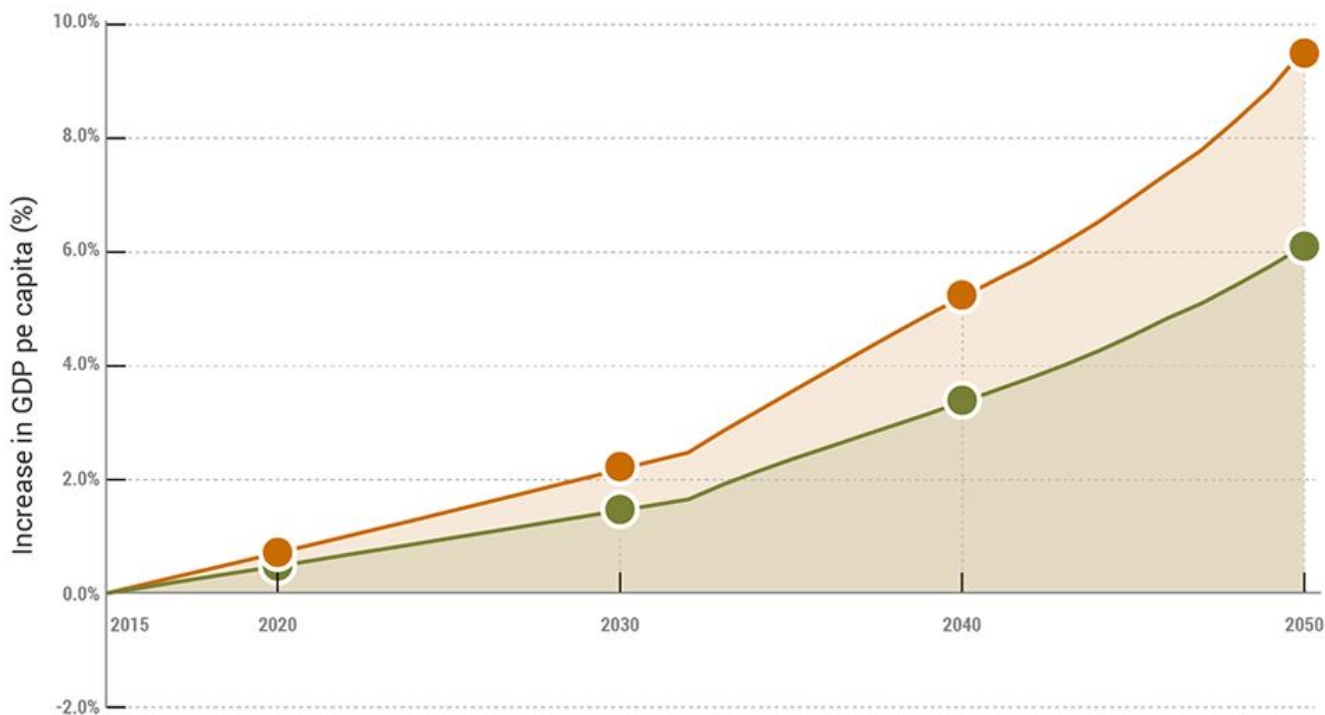
- Group 1: high impacts of gender equality
- Group 2: moderate impacts of gender equality
- Group 3: slight impacts of gender equality

Rodno ravnopravno gospodarstvo

Učinci rodne ravnopravnosti: razlike u BDP-u u državama članicama 2050.

Gdp per capita graph chart

Rodno ravnopravno gospodarstvo

Strateška područja povećanja zaposlenosti žena

Za postizanje povećanja BDP-a od oko 12% do 2050. godine potrebno je:

- Smanjiti rodni jaz u obrazovnim područjima znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM). Time bi se mogao smanjiti jaz u vještinama, povećati zaposlenost i produktivnost žena te smanjiti profesionalna segregacija. To bi u konačnici potaknulo gospodarski rast većom produktivnošću i većom aktivnošću na tržištu rada. Smanjenje rodnog jaza u području STEM-a pridonijelo bi povećanju BDP-a EU-a po stanovniku za 2,2 do 3,0% do 2050. Monetarno gledano, smanjenje jaza u području STEM-a dovodi do poboljšanja BDP-a za 610 - 820 milijardi eura u 2050.
- Smanjiti nejednaku podjelu neplaćenih odgovornosti unutar kućanstva;
- Smanjiti prekomjernu zastupljenost žena u radu s nepunim radnim vremenom, koja utječe ne samo na njihovo sudjelovanje na tržištu rada, već i na rizik od siromaštva ili socijalne isključenosti.
- Povećati obujam zakonodavstva o rodnoj ravnopravnosti na tržištu rada i o temi ravnoteže između poslovnog i privatnog života.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

ZAKLJUČAK

Uklanjanje rodnog jaza pogoduje zemljama u cjelini, a ne samo ženama.

U ekonomskoj studiji koju je proveo Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) dokazano je da ravnopravnost spolova donosi gospodarske koristi. Ova studija prepoznaje troškove nejednakosti i počinje promatrati rodnu ravnopravnost kao ulaganje – produktivni čimbenik koji se može iskoristiti za iskorištavanje punog proizvodnog potencijala radne snage, preduvjet za održivi demografski razvoj i povećanje neto doprinosa fiskalnim sustavima, čime se osigurava financijska dobit državama.

Rodno ravnopravno gospodarstvo

ZAKLJUČAK

Uklanjanje rodnog jaza pogoduje zemljama u cjelini, a ne samo ženama.

Ova studija se fokusira na tri potencijalna buduća poboljšanja rodne ravnopravnosti:

- **više žena s diplomom iz znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (diplomanti STEM-a);**
- **više žena koje aktivno sudjeluju na tržištu rada;**
- **smanjenje jaza u plaćama među spolovima.**

Studija pokazuje da postoji jasna potreba za što skorijim uvođenjem mjera rodne ravnopravnosti u ključna područja politike obrazovanja i zapošljavanja kako bi se ostvarili društveno-ekonomski ciljevi EU-a.